

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 7 Μαρτίου 2018

Ομιλία της Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Όλγας Γεροβασίλη, στην εκδήλωση της Ο.Μ. ΣΥΡΙΖΑ Νεάπολης Αθήνας για την Ημέρα της Γυναίκας, με τίτλο: «Γυναίκα δεν γεννιέσαι, γυναίκα γίνεσαι: Φεμινιστικές προκλήσεις στα χρόνια της καπιταλιστικής κρίσης»

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Φίλες και φίλοι,

Ο τίτλος της σημερινής εκδήλωσης τα έχει σχεδόν όλα.

Έχει σχεδόν όλα όσα απασχολούν την Αριστερά στην πορεία της.

Γυναίκα, φεμινισμός, καπιταλισμός, κρίση. Έννοιες γύρω από τις οποίες έχουμε οργανώσει την πολιτική μας δράση.

Έννοιες που βρίσκονται στο επίκεντρο της σύγκρουσής μας με το νεοσυντηρητικό κατεστημένο.

Είναι αυτό το κατεστημένο που ανέκαθεν φώναζε «πίσω».

Και που σήμερα φωνάζει «πίσω ολοταχώς».

Τα νεοσυντηρητικά αντανakλαστικά και ο κοινωνικός αυτοματισμός που αναπτύχθηκαν στον καιρό των μνημονίων, δεν θα μπορούσαν να αφήσουν έξω τις γυναίκες, πόσο μάλλον τις γυναίκες της Αριστεράς.

Όμως, εμείς είμαστε εδώ. Με αφορμή την Ημέρα της Γυναίκας, αλλά και όχι μόνο.

Μιλάμε. Συζητάμε. Ανοιγόμαστε. Καλούμε.

Ανοιχτά, καλοπροαίρετα, δυναμικά, πολιτικά.

Αυτό επιχειρούμε κι αυτό οργανώνουμε, διεκδικώντας θεσμικές αλλαγές και ανατροπή των κατεστημένων νοοτροπιών.

Έχουμε σχεδόν ζήσει το ένα πέμπτο του 21^{ου} αιώνα. Όχι ένα, δύο χρόνια, αλλά είκοσι σχεδόν χρόνια.

Τα παιδιά που γεννιούνται σήμερα πολύ πιθανόν να ζήσουν χρονιές όπως το 2100 ή το 2101, δηλαδή στον 21^ο αιώνα.

Παιδιά που τα βασικά της ζωής, τα πρώτα ερεθίσματα, αυτά που θα κουβαλούν μέχρι το τέλος της ζωής του, θα τα πάρουν σήμερα.

Παρόλα αυτά θεσμοί μας, τα πολιτικά συστήματά μας, ακόμα πασχίζουν να απαντήσουν στα ερωτήματα του 19^{ου}, μην πω και παλιότερα.

Σαν να μην μεσολάβησε αυτός ο μικρός 20^{ος} αιώνας, σαν να μην δόθηκαν μάχες, σαν να μην κατακτήθηκαν κοινωνικά δικαιώματα.

Μιλάμε, λοιπόν, ως Αριστερά για την γυναίκα που στο 2018 διεκδικεί ακόμα πράγματα από το 1789 και τη Γαλλική Επανάσταση, έχοντας ζήσει την εμπειρία του 1914-18, τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και το κίνημα της σουφραζέτας, αλλά και τον Μάη του 1968.

Χρονολογίες από τις πολλές στην ιστορία της γυναικείας χειραφέτησης, που άλλες σηματοδοτούν πρόοδο και άλλεςπισωγύρισμα.

Τι μάς έφερε το 2017-2018;

Τι μεσολάβησε από την περυσινή Ημέρα της Γυναίκας; Και τι δείχνει για την πορεία των πραγμάτων;

Η νέα πολιτική κατάσταση στην Αμερική δείχνειπισωγύρισμα. Υπερσυντηρητικές αντιλήψεις στον αναπτυγμένο κόσμο για το ρόλο της γυναίκας εκφράζονται και από γυναικείες φωνές. Πισωγύρισμα.

Οι αποκαλύψεις για τις σεξουαλικές παρενοχλήσεις στο Χόλιγουντ έδειξαν ότι το δημοκρατικό προπύργιο της βιομηχανίας του θεάματος υπήρξε ένας κόσμος σκληρός, αυταρχικός, γεμάτος ένοχα μυστικά. Κι εδώπισωγύρισμα.

Όπως,πισωγύρισμα είναι η αντιμετώπιση της σεξιστικής εκμετάλλευσης, με όρους συγκυριακής θυματοποίησης και αυτοπροβολής.

Στην Πολωνία, μέχρι την τελευταία στιγμή, επιχειρήθηκε να αυστηροποιηθεί η ήδη σκληρή νομοθεσία για τον περιορισμό των αμβλώσεων.

Τις προάλλες είδαμε ρεπορτάζ για γυναίκες πρόσφυγες στην Αφρική που παίρνουν αντισυλληπτικά χάπια, γνωρίζοντας ότι στην πορεία μπορεί να βιαστούν. Παρόμοια ρεπορτάζ διαβάσαμε και το 2016. Πισωγύρισμα και, μάλιστα, διαρκές.

Απ' την άλλη, είδαμε και στιγμές ανάταξης: τα κινήματα διαμαρτυρίας στην Πολωνία, τις μαζικές πορείες των γυναικών στις αμερικανικές πόλεις.

Ακόμα και στο Πακιστάν ο βιασμός και τραγικός θάνατος ενός μικρού κοριτσιού έβγαλε χιλιάδες πολίτες στους δρόμους. Πολλοί μίλησαν για την πρώτη μαζική αντίδραση κατά της κουλτούρας του βιασμού στη χώρα αυτή.

Ως πρόοδος σχολιάστηκε στον διεθνή Τύπο και η κίνηση των σαουδαραβικών αρχών να επιτρέψουν στις γυναίκες να οδηγούν. Δικαιολογημένα και τα ειρωνικά σχόλια.

Τελικά, τι συμβαίνει;

Τι θα πάρουμε ως μέτρο;

Τις νεοσυντηρητικές απόπειρες ή τις αντιδράσεις απέναντι σ' αυτές;

Ποιο είναι το μέτρο της κατανόησής μας για την κατάσταση των γυναικών σήμερα;

Οι μικρές κινήσεις φιλελευθεροποίησης ή η βία που εξακολουθεί να ασκείται;

Φίλες και φίλοι,

Ζούμε σε έναν κόσμο κατακερματισμένο. Στο ίδιο δελτίο ειδήσεων υπάρχουν ειδήσεις που δείχνουν πρόοδο και ειδήσεις που δείχνουν το αντίθετο.

Ζούμε μια μάχη στο εσωτερικό των κοινωνιών, που ξεκινά από την κατάρρευση των βεβαιοτήτων του 20ου αιώνα και επεκτείνεται στη διατύπωση των νέων βεβαιοτήτων του 21ου.

Ζούμε σε μια μεταβατική, αλλά και κρίσιμη περίοδο. Κλείνουν δέκα χρόνια από το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Ωστόσο, είναι η στιγμή που οργανώνουμε το σχέδιό μας για την μεταμνημονιακή Ελλάδα.

Την ίδια στιγμή που πρόοδος και συντήρηση μάχονται για την επικράτησή τους στο ίδιο σκηνικό αβεβαιότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο, εμείς καταφέραμε να περάσουμε το νομοσχέδιο για τη νομική αναγνώριση του φύλου.

Και ταυτόχρονα είχαμε λυσσώδεις αντιδράσεις από –υποτίθεται– φιλελεύθερους αστούς πολιτικούς.

Δυστυχώς, με ευθύνη και προοδευτικών δυνάμεων, η ακραία συντήρηση καταφέρνει να βρει πολιτικό χώρο.

Και αυτές, οι συντηρητικές έως σκοτεινές δυνάμεις, είναι που επιχειρούν να καταργήσουν βεβαιότητες του προηγούμενου αιώνα για το κοινωνικό κράτος, στο όνομα δήθεν της ελευθερίας του ατόμου και της αυτορρύθμισης της αγοράς.

Το κενό της χαμένης τιμής κάποιων συλλογικών δράσεων έσπευσε να αναπληρώσει η ακροδεξιά.

Που φυσικά δεν ενδιαφέρεται για αυτό, αλλά θέλει να επιβάλλει τον φασισμό.

Έχοντας αποθρασυνθεί και οργανώνοντας τρομοκρατία.

Για αυτό, και θα ήθελα να σταθώ στην επιτυχία της ΕΛΑΣ ως προς την εξάρθρωση πολυμελούς δικτύου της τρομοκρατικής ακροδεξιάς οργάνωσης «Combat 18 Hellas», για πρώτη φορά στα χρονικά.

Το ερώτημα, βέβαια, είναι τι κάνουμε εμείς.

Επιβάλλεται να συγχρονιστούμε, να υπερασπιστούμε το αρραγές προοδευτικό μέτωπο, που θα διατηρήσει τα κεκτημένα του παρελθόντος, αλλά και θα διεκδικεί περισσότερα στο μέλλον.

Αν δεν το κάνουμε, οι «πίσω ολοταχώς» θα μας φέρουν στη χρονολογία που ονειρεύονται. Ποια θα 'ναι αυτή; Το πισωγύρισμα δεν έχει όριο.

Είμαστε, λοιπόν, εδώ σήμερα για να διατυπώσουμε τις νέες προοδευτικές βεβαιότητες.

Η σημερινή επέτειος μάς δίνει αυτοπεποίθηση και σθένος, προκειμένου να δούμε πιο καθαρά, να σκεφτούμε πιο συνετά, να οργανωθούμε καλύτερα, να δράσουμε πιο ενεργά, για τα δικαιώματα των γυναικών και των έμφυλων ταυτοτήτων.

Εδώ και μισό αιώνα ο επιστημονικός κόσμος έχει καταλήξει στη διαφορά ανάμεσα στο βιολογικό και το κοινωνικό φύλο.

Το κοινωνικό φύλο δεν πηγάζει απαραίτητα απ' το βιολογικό, αλλά ενισχύεται και καλλιεργείται από την κοινωνική ανατροφή και τις κοινωνικές νόρμες.

Σας θυμίζω κάποιες από τις κοινωνικές νόρμες, που χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν, όπως: η «μειωμένη διάνοια», ο «μικρότερος εγκέφαλος», η «υστερία».

Σκεφτείτε πόση προσπάθεια χρειάστηκε, για να αποστιγματιστεί η θηλυκότητα και η γυναικεία ταυτότητα από αυτές.

Όλα αυτά δηλαδή που τα πίστευε ο κόσμος επί αιώνες και που καταρρίφθηκαν επιστημονικά.

Σκεφτείτε ότι οι μάγισσες καίγονταν, όχι οι μάγοι.

Και μπορεί σήμερα στον αναπτυσσόμενο κόσμο οι γυναίκες να μην ρίχνονται στην πυρά.

Αλλά εξακολουθούν να καταχωρούνται χαμηλά στην κοινωνική ιεραρχία, επειδή είναι γυναίκες, επειδή είναι το «ασθενές» φύλο.

Κάπως έτσι εξηγείται και η αυξημένη ανεργία, οι χαμηλές αποδοχές, η αποτροπή ανάληψης θέσεων ευθύνης και επιτελικών καθηκόντων.

Αυτή η συζήτηση, λοιπόν, γίνεται πάνω στον διαχωρισμό γυναίκες-άντρες, όπου το κοινωνικό φύλο συνήθως ακολουθεί το βιολογικό.

«Συνήθως», γιατί αυτά τα δύο δεν χρειάζεται στη δική μας αντίληψη να ταυτιστούν.

Γιατί, είμαστε στην Αριστερά και στον 21^ο αιώνα.

Επιπλέον, και γιατί η κοινωνική εξέλιξη αναδεικνύει κι άλλες παραμέτρους του ζητήματος των έμφυλων ταυτοτήτων.

Δεν είναι, δηλαδή, μόνο τα δύο βιολογικά και τα δύο κοινωνικά φύλα.

Υπάρχουν άνθρωποι που αναγνωρίζουν, και δικαιούνται να αναγνωρίσουν, στον εαυτό τους βιολογικά ή κοινωνικά φύλα πέρα απ' τα δύο.

Η δική μας πολιτική είναι να καταστήσουμε σαφές ότι η εξάλειψη των διακρίσεων βάσει φύλου και η θεσμική κατοχύρωση της ισότητας των φύλων είναι αδιαπραγμάτευτη.

Φίλες και φίλοι,

Για τον λόγο αυτό, στον νόμο που περάσαμε για την νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, τον 4491/2017, «το πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της ταυτότητας φύλου του ως στοιχείο της προσωπικότητάς του» και «το πρόσωπο έχει δικαίωμα στον σεβασμό της προσωπικότητάς του με βάση τα χαρακτηριστικά φύλου του».

Επιδιώκουμε την ισότητα ανεξαρτήτως φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου.

Στο δημόσιο λόγο ακούγεται συχνά η κριτική ότι ο αυτοπροσδιορισμός αποτελεί κοινωνική πολυτέλεια και προβάλλεται ως τέτοια.

Εμείς επιμένουμε. Το ζήτημα είναι να πάρουμε θέση για τις κοινωνικές διακρίσεις –οι οποίες επιβάλλονται, δεν γεννιούνται.

Οι κοινωνικές διακρίσεις δεν είναι αυτό που λέει ο Κυριάκος Μητσοτάκης «εκ φύσεως».

Όπως ομολόγησε τον περασμένο Σεπτέμβριο στη ΔΕΘ, ότι δεν τρέφει «αυταπάτες για μια κοινωνία χωρίς ανισότητες, κάτι τέτοιο θα ήταν ενάντια στην ανθρώπινη φύση, όσοι το επιχείρησαν καταστρατήγησαν τελικά την ίδια τη δημοκρατία και τα ατομικά δικαιώματα».

Έτσι είχε πει τότε και έτσι είπε πρόσφατα βουλευτής της ΝΔ που απαγορεύει, λει, «σε οποιοδήποτε αθίγγανο, γύφτο και δεν συμμαζεύεται» να τον ψηφίσουν, γιατί λυπάται «τα παιδάκια τα οποία γεννιούνται απ’ αυτούς τους ανθρώπους χωρίς να το θέλουν».

Οι κοινωνικές διακρίσεις πατάνε πάνω σε αυθαίρετα συμπεράσματα για το πώς πρέπει να είναι κόσμος.

Και μεταξύ άλλων για το πώς πρέπει να είναι οι γυναίκες.

Σήμερα, οι ακραίοι συντηρητικοί ξεσηκώνονται γιατί πιστεύουν ότι οι σχέσεις εξουσίας που σχετίζονται με την κοινωνική καταχώρηση του βιολογικού φύλου πρέπει να παραμείνουν αμετάβλητες.

Εδώ, λοιπόν, είναι η μάχη. Εδώ ο αντίπαλος και οι οπισθοδρομικές εμμονές του, εδώ εμείς και η προοδευτική μας αντίληψη για το μέλλον.

Αυτό που θα κατοχυρώσει την ισότητα δεν είναι η καταγγελία της αρρενωπότητας ή της θηλυκότητας, που διαρκώς αναπροσδιορίζεται μέσα στους αιώνες.

Είναι η κατανόηση ότι με την αυθαιρεσία των κοινωνικών διακρίσεων χάνουμε ως άντρες, ως γυναίκες, ή ως ό,τι νιώθει ο καθένας.

Χάνουμε ευκαιρίες παν’ απ’ όλα ως άνθρωποι να κατανοήσουμε καλύτερα την ίδια μας τη φύση και άρα τον κόσμο.

Κι εμείς θέλουμε να κατανοήσουμε την πραγματικότητα, για να παραδώσουμε έναν καλύτερο κόσμο στους επόμενους.

Σε μια συγκυρία, όπου ο πολιτισμός μας έχει εισέλθει σε αχαρτογράφητα νερά.

Σε μια συγκυρία, όπου το μέλλον έρχεται κατά πάνω μας πολύ πιο γρήγορα απ' όσο έχουμε μάθει να αφομοιώνουμε.

Γιατί, οι κοινωνικές διακρίσεις δεν διακρίνουν την αρετή από την κακία.

Οι κοινωνικές διακρίσεις απλώς συντηρούν το κακό στον κόσμο. Κι αυτό παλεύουμε να ανατρέψουμε.

Σας ευχαριστώ.